

[Udenrigsministeren.]

spurgt mig direkte, om jeg mente, at det kunde lade sig gøre at opsigde de gældende danske Handelstraktater. Han har dertil føjet, at nu forestod jo de Forhandlinger, som kunde ventes efter Ottawa-Konferencen. Han saa ikke meget forventningsfuld paa Resultaterne af denne og de dertil knyttede Forhandlinger, og jeg skal for min Del ikke kunne sige noget om, hvor store Muligheder der knytter sig til den Situation, der foreligger efter Ottawa-Konferencen, men under Hensyn dertil ønskede han dog, at man skulde staa frit og have opnaaet denne Frihed ved en Opsigelse af vore Handelstraktater.

Dertil vil jeg gerne sige dette, at jeg for min Del for længst har erklæret, at under de nuværende Forhold maa man behandle disse Spørgsmaal ganske fordomsfrit. Man maa erkende, at Grundsætninger, der er de rigtige under forholdsvis frie Omsætningsforhold, ikke uden videre kan anvendes under den Afspærringstilstand, der for Tiden bestaar i Verden, og jeg kan vel tænke mig den Mulighed, at der under de Forhandlinger, som formentlig vil blive ført ogsaa mellem Danmark og England foruden forskellige andre Lande i Tiden efter Ottawa-Konferencen, kan fremkomme Nødvendighed for at opsigde Handelstraktater. Det er muligt. Det er ikke paa Forhaand givet, thi det er ikke paa Forhaand givet, at man i det britiske Rige vil søge en Vej ud, som fremtvinger noget saadant. Det er i hvert Fald givet, at man længe har syslet med Tanken om, selv om man kunde træffe en Række Særaftaler, dog at finde Former derfor, som ikke medfører Opsigelse af Handelstraktater overfor andre. Men det er jo muligt, at dette ikke lykkes, og at man da til syvende og sidst fra det britiske Riges Side vil gribe til saadanne Opsigelser, og i den Situation er det klart, at Stater, der kunde tænke sig at slutte en Overenskomst med det britiske Rige, ogsaa kunde blive nødt til at foretage en saadan Opsigelse. Men derimod er det mig ikke muligt at se, hvilken Nytte det skulde gøre at foretage denne Opsigelse nu i en Situation, hvor vi overhovedet ikke ved, paa hvilket Grundlag de følgende Forhandlinger skal føres og kan blive ført. Det er jo givet, at een øjeblikkelig Virkning vilde vi komme til

at staa overfor. Vi maatte optage Forhandlinger med en Række Stater om Fornyelse af vore Handelstraktater, og vi kunde ikke føre denne Forhandling med nogen Viden om det vigtigste Grundlag for vor fremtidige Stilling i saa Henseende; men vi maatte regne med, at en Række Fordele, der endnu er sikret os og endnu er til vor Raadighed i det praktiske Liv som Følge af de gældende Handelstraktater, vilde bortfalde. I de tre første Maaneder af dette Aar har vi kunnet udføre Landbrugsvarer for noget over 40 Mill. Kr. til Tyskland. Hvis de Toldsatser, der maa ventes, i det Øjeblik Handelstraktaten forsvinder, var gældende, maatte jeg tro, at ogsaa denne Udførsel til Tyskland vilde være forsvundet. Jeg føjer dertil, at det forekommer mig ikke, at der i selve Forholdet til de fremtidige Forhandlinger overfor det britiske Rige er noget, som kan give nogen nyttig Betydning til en nuværende Opsigelse af vore Handelstraktater, som jo, hvis den skulde faa Betydning, maatte foregaa sammen med Aftaler, hvortil der var knyttet Opsigelser fra det britiske Rige af deres Handelstraktater, saadan Opsigelse, som hidtil ikke har fundet Sted. Nu er Forholdet dette, at Opsigelsesfristerne i det store og hele ikke er kortere, men vel snarere længere for det britiske Riges Handelstraktater end for vore. Den vigtigste af vore Traktater, den dansk-tyske, gælder for 6 Maaneder, og jeg tror, at den tilsvarende engelsk-tyske gælder for 12 Maaneder. Nogen praktisk Nytte foreligger der altsaa ikke deri. Derimod store praktisk skadelige Følger, hvis man skrider til en Opsigelse i Øjeblikket. Derfor: saa klart som det er, at der kan komme en Situation, hvor en saadan Opsigelse kan blive nødvendig, lige saa givet er det, at vi ikke staa overfor denne Situation i Øjeblikket.

Jeg kan i øvrigt give min Tilslutning til et Ord af det ærede Medlem, som gik ud paa, at vi overfor alle disse Spørgsmaal maatte hævde vore egne selvstændige Interesser og ikke paa Forhaand alene tænke paa England. Der er andre Lande, som vedblivende vil have Betydning og stor Betydning for den danske Handel, om vore økonomiske Vilkaar skal være nogenlunde taalelige. I Regeringsforslagets Motiver er dette ogsaa tydeligt nok understreget.